

Ultima iarnă
Julia Henriette Kakucs

“And when wind and winter harden
All the loveless land,
It will whisper of the garden,
You will understand.”

Oscar Wilde

Pál Lajos. Iarna. Măgarul fericit.

Vântul mă bruschează din nou. Îmi taie calea, nu vrea să mă lase să-mi urmez drumul. S-a hotărât să-mi înghețe urechile, să nu mai aud, să stau în sfârșit acolo unde mă vrea el. În vârful copacului...

Ce să fac eu acolo? Să încerc să văd de sus o lume ce nu o pricep nici de la nivelul furnicilor? Poate însă că distanța ajută... Poate are dreptate... Ce bine că am cel puțin urechi mici. Ce mult trebuie să sufere măgarii în timpul vijeliei... sau iepurii...

Îmi pare însă că visez... Văd bine? Ești tu acela pe care vârtejul îl ridică tocmai și-l așează – fără prea mare finețe – pe creangă, lângă mine? Vrea el să-ți povestesc mai departe, ceea ce am început să-ți spun ieri, legănându-mă în trenul ce părea să nu accepte șinele drepte, poticnindu-se mereu? Pare să aibe un suflet romantic, Crivățul

nostru... Ține-mă strâns și ascultă...

Urcasem ani de zile, iarnă de iarnă la munte, lângă șirul de patrupede încărcate cu schiuri și rucsace, punându-mi piciorul în urmele celor ce deschideau pârtia.

Admirasem tenacitatea catârilor deși eram încă departe de a le înțelege înțelepciunea. Revelația am avut-o stând la povești, față în față cu pictorul Páll Lajos, în satul lui natal, Korond. După ce-mi arătase o serie de tablouri luminoase, în care satul secuiesc strălucea în culorile toamnei, nu înțelegea de ce mă fascinează tabloul său pictat pe o placă de lemn, în culori sumbre, în care la poalele munților, printre trunchiurile brazilor răsuciți și chinuiți, calul înhămat străbate încet pădurea în timp ce, în adâncul ei, un măgar ne întoarce spatele și pleacă. "Nu vreau să vând *Măgarul fericit*" mi-a spus, privindu-mă adânc în ochi. "Fericit? De ce este fericit în mijlocul vieții apăsătoare a satului de munte? Nu simte drama vieții de aici? Iernile grele? Munca aspră? Tot ce descrii atât de plastic în poezii?" Uimit și-a lăsat corpul să cadă pe speteza canapelei. "Mi-ai citit versurile... Îmi cunoști durerea... M-ai convins, îți dau tabloul. Vezi? Măgărușul nu se lasă înhămat asemeni calului de povară. Rămâne astfel fericit... Ia cu tine și bivoli din satul înzăpezit. Greu este sufletul lor. Contrastează cu inocența zăpezii pure ce se revarsă abundant asupra caselor noastre, îngreunând pasul ce se afundă tot mai mult. Ce ne așteaptă când viscolul ne îmbrățișează?"

Am luat iarna cu mine... și fericirea măgarului... Îmi iubesc tablourile. Le privesc mereu și mă gândesc la făptura masivă, la obrazul brăzdat, lat și colțuros al acestui pictor ce se aseamăna unui tăietor de lemne, unui cioplitor în piatra stâncoasă a peisajului uman. Nepotrivită zi și-a ales pentru a se despărți de lumea aceasta în toamna anului 2012. Trebuia să fie exact 9 noiembrie, noaptea durerii în Germania?... Noaptea de Cristal?... Nu ar fi trebuit să moară în aceeași zi în care se comemorează atâția uciși. Nu... poate ar fi trebuit să aștepte Crăciunul, simbolul renașterii. Dar cine își poate alege soarta?

Ar fi dorit Friedensreich Hundertwasser, pictorul și arhitectul care a condamnat într-un manifest linia și unghiul drept, să se stingă pe o corabie în drum din Noua Zeelandă spre Europa? Să i se oprească inima înainte de a-și vedea ultimul proiect, casa desprinsă din povești, spirala pădurii, minunata *Waldspirale*, terminată în anul 2000 la Darmstadt, în Germania? Copil al iernii, născut la 15 decembrie 1928 la Viena, Friedrich Stowasser, fiu al unei mame evreice în timpuri amenințătoare, a fost botezat catolic ceea ce însă nu i-a salvat de urmările nazismului, fiind amândoi mutați forțat în ghetto. Au supraviețuit, în timp ce 69 membri de familie au fost exterminați. Iarna s-a mutat în multe suflete... Stowasser își schimbă în anul 1949 numele, germanizând Sto (care în limbile slave înseamnă 100) în Hundert. Friedrich devine Friedensreich, bogat

În pace... Pace... Shalom... Probabil și-a amintit de toate acestea când a cerut prin testament să fie înmormântat gol, înfășurat într-un cearceaf conform tradiției iudaice. Dar nu ar fi fost el, rebelul visător, dacă pe cearceaf nu ar fi fost desenul drapelului Koru (Koru Flag), propus de el drept emblemă Noii Zeelande. Magicianul formelor și al culorilor a pornit spre o lume fără linii drepte la 19 februarie, în plină iarnă, lăsând în urmă arhitectul Heinz M. Springmann să găsească mereu soluțiile tehnice realizabile, aplicabile, urmând viziunea povestitorului în piatră care invită copacii să crească pe fațade și acoperișuri, care luptă pentru *Dreptul Ferestrelor* din care fiecare locuitor se poate apleca cu ambele mâini să deseneze pe fațada clădirilor. Un copil al iernii în care primăvara se naște în inimă... în inima lui și a privitorului. Un artist pentru care frumosul înseamnă pace iar pacea... să stai la umbra copacului pe acoperișul locuinței tale... poate ascultând și un violonist rătăcit printre ele...